

Батаќъ! Това име, и като собственно, и като нарицателно, характеризира нашата революция...

Сждбата по нѣкога прави тия каламбури.

Въ даниния случай тя ни стана провидѣніе: тя ни даде Батаќъ, но тя бѣ създала Александра П.

Ако това движение съ нещастните си сетнини, не бѣ довело освободителната война, то неумолима присъда висѣше надъ него: здравиятъ разумъ щѣше да го нарѣче безумство, народитъ — срамъ, историята — прѣстъжление. Уви, защото тая стара куртизанка, историята, и тя се кланя на успѣха.

Поезията само би го простила и увѣнчала съ лаври геройски — за хатжра на въодушевленіето, което искара кроткитъ анадолски абаджии на срѣдногорскитѣ височини — слюбимни височини — съ черешовитѣ топове...

Едно поетическо безумие.

Защото младитѣ народи, както и младитѣ хора, сѫ поети.

* * *

Три дена вече и три нощи какъ Огняновъ се скита изъ Стара-Планина. Той пѫтува сѣ на истокъ, за да се спусне въ Бѣла-Черква, дѣто не знаеше какво става. Отъ Клисура до тамъ сѫ шестъ часа пѫть за единъ миренъ гражданинъ; за единъ бунтовникъ, който се спасява отъ крушума — шейсетъ не стигатъ.

Огняновъ денѣ се промъкваше въ горитѣ и букацитѣ, спѣше въ корубитѣ на дръветата, като звѣръ, за да го не видѣтъ потеритѣ, а нощѣ пѫтуваше изъ тѣмнинитѣ и пущинацитѣ, въмракъ и дъждъ, трѣперящъ отъ студъ, който вѣше отъ сиѣгопокрититѣ висове на Балканъ, безъ посока, често назадъ вмѣсто напрѣдъ. Той се хранѣше съ трѣва, сирѣчъ, гладуваше повече отъ влъкъ. Да попроси гостоприемство въ рѣдкитѣ балкански колиби